

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی کرمان

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

پایان نامه

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد در آموزش پزشکی

عنوان:

بررسی سیستم جاری تیپ‌بندی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور و ارائه
راهکارهایی برای بهینه نمودن آن.

نگارش: معصومه نظری چمک

استاد راهنما: دکتر علی اکبر حق دوست

اساتید مشاور: دکتر سیدرضا مجدزاده، دکتر نادر ممتازمنش

سال تحصیلی: ۹۰-۹۱

Kerman University
of Medical Science and Health Services

Educational Development Center
Master's Degree of Medical Education Thesis

Title:

Assessment Current System Category Brigade medical
universities and providing optimal solutions for making it

By:

Masoumeh Nazari Chamak

Supervisor:

Dr.Ali Akbar Haghdoost

Advisor:

Dr.Nader Momtazmanesh& Dr. Seyed Reza Majdzadeh

September 2012

چکیده

زمینه و هدف: فراهم نمودن بستر مناسب برای تغییرات ضروری و نوآوری در نظام آموزش عالی، لزوم بازبینی معیارهای تیب‌بندی و تدوین معیارهای بومی که منطبق با مقتضیات فرهنگی و علمی کشور باشد، را بیشتر نمایان می‌کند. چالش پیش رو، عدم وجود شاخص‌های دقیق و عینی برای تیب‌بندی و ارتقاء دانشگاه‌هاست لذا به منظور ایجاد تحرک در دانشگاه‌ها و مقایسه بهتر عملکرد دانشگاه‌ها و ایجاد فضای رقابتی سالم و انگیزه بیشتر در دانشگاه‌ها ضرورت تیب‌بندی احساس می‌شود.

مواد و روش‌ها: این پژوهش مطالعه‌ای تلفیقی از نوع کاربردی و در سه بخش انجام گرفته است: (۱) مرور ساختارمند مستندات بین‌المللی: با استفاده از ۱۰ کلیدواژه اولیه مستندات موجود در پایگاه‌های اطلاعاتی در فاصله زمانی ۲۰۱۱-۲۰۲۰ بررسی و اطلاعات مرتبط با دسته‌بندی دانشگاه‌ها به طور ساختارمند جمع‌آوری و تحلیل محتوا صورت گرفت. (۲) تحلیل آماری شاخص‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور: پس از جمع‌آوری شاخص‌های آموزشی-پژوهشی-خدماتی دانشگاه‌ها، با استفاده از نرم افزار SPSS، با روش‌های آماری آنالیز فاکتوریل و تحلیل عاملی پایه، داده‌ها مقایسه شده و دانشگاه‌ها با استفاده از آنالیز خوشه‌ای، دسته‌بندی شدند. (۳) نظر سنجی از رؤسای دانشگاه‌های علوم پزشکی و خبرگان برجسته کشوری در مورد تیب‌بندی و سپس جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، تحلیل نتایج جداول و تلفیق آن با نتایج تحلیل محتوای سؤالات باز انجام شد.

یافته‌ها: ۱- مرور ساختارمند: از بین ۳۹۵۴ مستند اولیه یافت شده، ۱۹ مقاله کاملاً مرتبط یافت شد. عبارات کلیدی این مطالعه: حضور مؤثر در عرصه بین‌الملل، ارتقای نظام آموزش عالی، کسب جایگاه برتر جهانی، پژوهش محوری، طبقه‌بندی مؤسسات آموزش عالی بود. تیب‌بندی به شکل مرسوم در ایران، در عرصه بین‌الملل کمتر دیده می‌شود البته به صورت مختصر ردی از دسته‌بندی و طبقه‌بندی در آمریکا و چین دیده شد نگاهی که در این دسته‌بندی‌ها وجود دارد با شیوه و نگاه موجود در نقشه جامع علمی کشور انطباق دارد. ۲- تحلیل آماری شاخص‌های دانشگاه‌ها: در مجموع ۱۳ روش در قالب سه ستاریوی آموزشی، اجرایی و کل برای تیب‌بندی دانشگاه‌ها انجام شد. بهترین روش تیب‌بندی دانشگاه‌ها، ستاریوی کل یعنی مجموع شاخصهای آموزشی، پژوهشی و اجرایی بود. اما آنالیز خوشه‌ای کمک چندانی به دسته‌بندی نهایی نداشت. ۳- نظر سنجی: ۲۹ پرسشنامه دریافت شد به اعتقاد صاحب‌نظران سیستم جاری تیب‌بندی کشور معیوب بوده و کارایی لازم را ندارد باید در شاخصهای علمی جدید، ویژگیهای اقلیمی و مقتضیات فرهنگی نیز لحاظ شود.

نتیجه‌گیری: تیب‌بندی زمانی ارزش دارد که همراه با قطب‌بندی و بر اساس امتیازات حاصل از آنالیز عاملی همراه با ادغام همه شاخص‌ها و ترکیب کردن کیفی آنها با سایر اجزای مانند میانی آمایش سرزمینی و نقشه جامع علمی و نقشه جامع سلامت کشور تدوین شود لازم است در هر منطقه یک دانشگاه بزرگ در مرکز و هشت و چندین دانشگاه کوچک و متوسط زیر مجموعه آن باشد تیب‌بندی باید مدیریت فرایندهای دانشگاه‌ها، وسعت و گستره کاری، تاثیرگذاری دانشگاه در سطح کشور، و نقش دانشگاه را در تحقق اهداف بلند مدت کشور روشن کند. اگر این را بپذیریم می‌توانیم تیب‌بندی را با نگاهی بهتر و عملیاتی‌تر تنظیم کنیم در دسته‌بندی‌های جدید دانشگاه‌ها، لازم است شاخصهای بین‌المللی با اولویتهای بومی ترکیب شوند.

واژه‌های کلیدی:

تیب‌بندی، دسته‌بندی، طبقه‌بندی، مرور ساختارمند، عرصه بین‌الملل، دانشگاه‌های علوم پزشکی

Abstract:

Background: Providing an appropriate background for necessary changes and innovation in the higher education indicates the necessity of review in classification criteria and development of native criteria and local standards which match the cultural and scientific requirements of the country. The Challenge is the lack of accurate and objective indexes for classifying and upgrading universities. Therefore, it is necessary to classify universities in order to stimulate their progress, compare their performances more effective and create a comparative environment in colleges and universities.

Methods: This study is a compilation of applications and is carried out in three parts:

- 1) A systematic review of international documents: Using 10⁴ primary keywords, databases documents from 2000 to 2011 was reviewed and the related information about university classification was gathered and analyzed.
- 2) Statistical analysis of medical universities indexes : after the collection of educational, research and service indexes in Universities, data was compared using SPSS, factorial statistical analysis method and factor analysis and then universities were classified using cluster analysis.
- 3) The heads of Medical Sciences Universities and leading experts of the country were asked about classification. Then, questionnaires were gathered and results were analyzed, compared and integrated with results from content analysis and open-ended questions.

Results:

- 1- Systematic review: 3954 articles were found at first. 19 articles were completely relevant.

Key words of this study were:

Extending the University's Global Presence,
Higher educational system promotion,
Striving to acquire superior position in the world ranking,
Research- oriented university (research center),
Research, Classification of universities and institutions of higher education.

The type of classification in international arena was different from classification in Iran. However there was a slight trace of categories and classifications in America and China. The procedure of these categories was similar to the comprehensive scientific plan in our country.

- 2 - Statistical analysis of the Universities indexes: in total 13 methods with three forms of scenarios-educational, administrative and general scheme - were used to classify the universities. The best way of classifying was a general scenario that included educational, research and administrative indexes. However, cluster analysis was not helpful for the last classification

- 3 - Survey: 29 questionnaires were received. Experts believe that the current system is not efficient and therefore, climatic characteristics and cultural requirements should be considered in designing new scientific indicators.

Conclusions: A classification is worthwhile when it is associated with polarization, and is developed based on a factor analysis with incorporated indicators and their qualitative combination with other components such as land preparation principles, precise scientific

plans and precise plans to develop the country's health. It is necessary to have one central university in each area and some little or medium universities around it. Classification should clarify the university management process, functional extent, the effect of university in country and the role of university in long-term goals of the country. By accepting this theory, we can find a better and more functional point of view toward classification. Moreover, we should combine native and international indexes in new classifications of universities.

Keywords: Classification, Categorization, Systematic Review, International Arena, Medical Sciences Universities.